



**"СВОБОДА" (LIBERTY)**  
FOUNDED 1893

Published daily except Sundays and holidays  
148 Grand Street, Jersey City, N. J.  
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.  
Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.  
on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.  
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103  
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

| SUBSCRIPTION RATES:            |         | ПЕРІОДИКА:                  |         |
|--------------------------------|---------|-----------------------------|---------|
| Three cents a copy.            |         | Половина ціною три місяці   | 750     |
| One year                       | \$ 7.00 | На рік                      | \$ 7.00 |
| Six months                     | \$ 4.00 | На шість місяців            | \$ 4.00 |
| Three months                   | \$ 2.00 | На три місяці               | \$ 2.00 |
| Foreign and Jersey City Rates: |         | В Державі Кані і Сарганішо: |         |
| One year                       | \$10.00 | На рік                      | \$10.00 |
| Six months                     | \$ 6.00 | На шість місяців            | \$ 6.00 |
| Three months                   | \$ 3.00 | На три місяці               | \$ 3.00 |

Send in 2c. За кожен зміст адреси платити 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Telephone "Свобода" 498-Montgomery, Tex. V. H. Conant, 1838 Montgomery.  
В Канаді намагайтеся вислати гроші лише на 2nd Foreign Money Order.  
Address: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

### КОМУ ВІРТИ

В Принстоні, Н. Дж., живе собі-бі професор університету Кеммер-Людвіг анімаліста. Така, яких тисячі. Професор економію тай тільки. Ніхто не був би навіть знав, що така людина живе на світі, колиб щасливий випадок не завів його до Польщі, про яку він саме заговорив.

В цім світі загально-відоме, що нагірська господарка до польська. Навіть в науці називають розтрату і неекономію господарку коротко "польсько господаркою". Та від часу, коли повстала польська держава, кружляють ще більш жалівні вісти що до того, що діється в Польщі під осяглом економічним, бо всі, що оглянули новітню Польщу, добачили там тільки хаос та руїну. Тому не дивно, що тяжко дістати Польщі пожичку, коли знавці заявили, що заграничний капітал ніби би бути безпечний тільки тоді, колиб поставили Польщу під чужою контролю, таку як Ліга Націй.

Таке є загальне переконання про Польщу. Як тут мови про з'ясування неба впади інших інформаций. До Польщі приїхав з Америки професор Кеммер, та зливши кілька добрих об'явів, виступив за "старопольську оосцінюсць" тим, що оголосив свої враження про Польщу, які польська агенція постаралася розтрубити по цім світі. Проф. Кеммер не сказав вправді нічого особливого, а тільки підніс, що в Польщі не єсть так але, як він думає, що Польща край багатий і легко могла би вийти з економічної кризи, якби хотіла шадити і працювати. Біда тільки в тім, що Польки самі не мають довіри до своєї держави і до свого спирту. А прецінь нема причини до зневіри, бо в Польщі відносини не суть гірші як в других європейських державах.

Вражання проф. Кеммера розійшлися по цім світі і мали втрутувати до свого мову приливови заграничних капіталів. Та мимого цих та капіталів Польща не дістала і ледви чи дістане. Бо світові банкіри глядять на Польщу не так очима таких туристів як Кеммер, а тільки очима А. Польські оговорять іншак. А саме: Польський міністер праці подає, що безробітний зростає в Польщі в застрахуючий спосіб. Кожного тижня прибуває 10,000 безробітних. Урядова статистика, яка це є зовсім точною, виказує 297,000 безробітних. В вугляних копальнях не працюють більше як три дні на тиждень, а в усіх інших промислах переводять раз-у-раз редукціїю що до днів праці та робітників.

Уряд бореться з великим дефіцитом, а на самі замоги безробітним мусить видавати кожного місяця около 6 мільйонів золотих. Промисл і торговля упадають, а доріжжя зростає з дні на день.

Все те зважаючи рівнок і американський економіст проф. Кеммер, але він добачив в тім всім тільки одне головне дико, а саме брак доброго фінансового-плану, до якого цієї населення могло би мати довіру. Якби Кеммер орентувався в дітських відносинах, то він побачив, що Польща в суворій сідлі не єсть залобна на ку, якої продала принесла союзу українко гарний дохід.

Складом отсім сердечну роздумує членство сього товариства і так, як так ширю працюють з лотерейних, своїх для добра українського загалу шляхля, а до цього вони не окаяють найменшої охоти. Немає 21-ого лютого с. р. вони урядують вже в Ньюарку в роковини смерті Ольги Бесарабової, якої імй носить те товариство.

Всі українські жіночі товариства в Америці повинні брати собі за вірє те товариство, яке так гарно розвивається і успішно-веде працю на народній ниві.

Видла Союзу Українко в Америці.

### РОЧЕСТЕР, Н. Я.

Привіт Українському Хорови в Філадельфії.

Сердечно і ширю вітаємо цілим хоровим гуртом повозакладивши філадельфійський хор ім. А. Кошиця. Бажаємо як найбільшого поступу в праці і успіху в майбутніх концертах та виступах.

Вірюмо, що любов до рідної пісні додасть членам хору і його диригентови сил і бажання до продовження цієї, корисної для нашої Батьківщини роботи. Хай красується і пишався своїм рідним пісням!

Рочестерський Укр. Гром. Хор:  
Яцуба, президент;  
Кучий, секретар;  
Сорочинський, диригент;  
Рочестер, Н. Я., 1. лютого 1926.

# Повідомлення!

Згідно з параг. 56. статутів У. Н. Союзу, сим повідомляю всіх Вп. Головних Урядників У. Н. Союзу, що:

## РІЧНЕ ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

розпочнеться

### В середу, дня 17. лютого с.р.

О ГОДИНІ 9-ТИ РАНО  
В ДОМІ У. Н. СОЮЗУ  
під ч. 83 Грнд Стр., Джерзі Сіті, Н. Дж.

І. КАШТАНОК, гол. рек. секретар.

### ПРОГІБІЩА ЧИ ТВЕРЕЗІСТЬ?

В шпій американській пресі наробила великого шуму заява так званого Церковного Товариства Тезерозит, зорганізованого при протестантській єпископальній церкві Америки. Се товариство свого часу розіслало буже межі своїх членів квешонар, себто раб запити, у справі прогібіщів. Квешіонар вилитував членів, які вислали, на їх погляд і досвід, де прогібіщів, та чи вона на загал є корисна та чи повинна удержатися.

Питання се важки, бо вони вже від кількох літ становлять осердок дуже живої громадської дебаты. Правда, справа алкогольської і тверезости не нова, і вона займала людські уми від давна. Але доперва від заведення закону Воулста вона стала певним питанням. До сього закону і в Америці і поза Америку велася агітація і пропаганда за тверезостою. Прихильники тверезости переконували спокійно людей, вживаючих алкогольніх напівків, що алкоголь шкідливий. Агітація робила поступи, але дуже повільні. Деякі прихильники тверезости впади на думку завести тверезість законом. На місце переконання поставлено силу і приказ: американський народ має перестати пити не тому, що пити шкідливо для здоров'я тіла і ума, але тому, що пити не дозволяє закон. Прихильники прогібіщів думає, що як вони наложуть кари на вироблювачів, продавців і вживачів алкогольніх напівків, то се скріпить розумну агітацію і пропаганду тверезости. Як у других случаях, так і в цьому, за порушення певного морального принципу наложено кару, грошеві і вазичні, щоб приваля людина бачила, що виступати проти морального принципу протриває власному інтересу.

Отсі факти про повільний поступ морального переконання та про бажання прискіпати вислади переконання при помочі державного насильства треба пізнати тому, бо прогібіщій закон може стати дуже корисним показником для других подібних моралізаторських заходів, у яких люди хочуть осягнути висшу моральність дорогою державного закону, себто при помочі тюрми і поліційної палки. Якниже висла до державне насильство на подл тверезости? Чи посибно во пошперню тверезости в Америці? Чи число тверезих людей зростає, а півків зменюється?

### З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ІНО ПОРК, Н. Я.  
Із Союзу Українко.

Дня 30 січня с. р. відбулося заочне засідання Союзу Українко в Америці представлено і баль в Ньюарку, Н. Дж.

Представлене "Вдовина дочка" вилито несполудило добре, дарма, що сцена зовсім не надваляла, бо знам'я і без нічого сценічних приборів. Публіка нагородила артистів многими оплесками і була одушевлена.

Союз Українко почувачесь до милого обовязку зложити щирю подяку всім артистам, які брали участь в їм і не пощадили трудів, щоб усе вилало як найкраще.

Сала бачити так повна, що не було місця всіх уясників по сидити. По представленню відбувся баль при музиці церковної оркестри в Ньюарку (при українській католицькій церкві).

Успіх бילו мусимо завдячити трудам жінок, членів товариства ім. Ольги Бесарабової, які рівночасно є членимими Союзу Українко в Америці. Вони постаралися о теплу закусової сідлі не єсть залобна на ку, якої продала принесла союзу українко гарний дохід.

Складом отсім сердечну роздумує членство сього товариства і так, як так ширю працюють з лотерейних, своїх для добра українського загалу шляхля, а до цього вони не окаяють найменшої охоти. Немає 21-ого лютого с. р. вони урядують вже в Ньюарку в роковини смерті Ольги Бесарабової, якої імй носить те товариство.

Всі українські жіночі товариства в Америці повинні брати собі за вірє те товариство, яке так гарно розвивається і успішно-веде працю на народній ниві.

Видла Союзу Українко в Америці.

дитину книжкою, забавою-розвивкою. Взагалі в богахтих випадках така учителька може вилитувати дитину від тих всіх наслідків, які є получені з заведунням дитини дома і цім-поведенням в школі.

Того роду учительки бильше призначено тому 20 літ в місті Нью Йорку, Бостоні і Гарфолді. Сьогодні 34 американських міст має в своїх публичних школах того роду учительків.

**ПОДЯКА.**

Отсім складома щирю подяку У. Н. Союзу за допомогу в сумі \$75.00. Си поміч тала мені у великій пригоді у мой тяжкій недузі.

Також дякую братство св. Георгія, від У. Н. Союзу, що мене рало підперти у великій потребі.

При сім нагоді апеню до всіх українців та Українко, що би вступили до У. Н. Союзу і мали запевнену допомогу втїк хвиль, які стрічають людей на дорозі життя.

Іван Янінський, Філадельфія, Па.

**МАНГОБА МАЄ БІЛЬШЕ МУЩИН НІЖ ЖЕНЩИН.**

Найновіша статистика, передана комісією іудеїяльською розвою, виказує, що в Мангобі є 31 тисяч більше мужів, як жінок. Усіх мужів є 320,567, а жінок 289,551.

В Сасквечані також є мужів більше, як жінок. Перших є 413,265, послідних 343,457. В Альберті є 59,892 більше мужів, як жінок.

Що до айку то в Мангобі є 194 осіб, що мають від 30 до 100 літ, 1,916 осіб, що мають 80 до 90 літ, а 13,063 осіб у віці 60 до 65 літ. 120,459 осіб є ніще 50 літ, 97,906 осіб між 10 а 20 літ, а 96,579 осіб між 30 а 40 літ життя.

## Історія України

МІКОЛА АРКАС

НОВЕ ДОПОВНЕННЯ І УДІШЕНЕ ВИДАННЯ

684

СТОРОНИ ДРУКУ НА ЛІПШОМУ ПАПЕРІ

330

ІЛЮСТРАЦІЇ

В ГАРНІ ПОЛТЯНИЯ ОПРАВИ ІЗ ЗОЛОТИМИ ВІСТИСКИМИ.

ЦІНА \$3.50

Продле "СВОБОДА" 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

У. Н. СОЮЗ НАЙЛІПШИЙ ОПИКУН В НЕЩАДНО. ЧИ ВІН Є ЧЛЕНОМ ГОЛУ? ВСТУПАЙТЕ ПРОМАДНО САМИ І ЗАПИСУЙТЕ СВОЇ ДІТИ ДО У. Н. СОЮЗУ! ВІДКРИЙТЕ СВОЇ ДІТИ НА СПІВКЛАСНИХ НАЙЛІПШОМУ СВОЄРІДНОМУ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАПИСУЙТЕ ІХ ДО У. Н. СОЮЗУ СЕПЧАС.



